

Uchwała Nr XXXII/683/2016
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 25 października 2016 r.

w sprawie wyrażenia stanowiska w kwestii planowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmian w systemie oświaty.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) oraz § 21 ust. 2 pkt 1 Statutu Miasta Rzeszowa

Rada Miasta Rzeszowa
uchwała, co następuje:

§1

Rada Miasta Rzeszowa popiera:

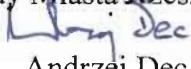
- 1) Stanowisko polskich samorządów w sprawie planowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmian w systemie oświaty,
  - 2) opinię Komisji Unii Metropolii Polskich ds. Edukacji w sprawie planowanych przez resort edukacji narodowej zmian w systemie oświaty,
- stanowiące odpowiednio załączniki nr 1 i 2 do niniejszej uchwały.

§2

Uchwałę przekazuje się Ministrowi Edukacji Narodowej, Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Podkarpackiemu Kuratorowi Oświaty.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Rzeszowa

Andrzej Dec

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt uchwały wynika z obaw jakie niesie zapowiadana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej rewolucja w polskiej oświacie, a w szczególności, będąca jej częścią likwidacja gimnazjów.

Dlatego pragniemy poprzeć stanowisko polskich samorządów zaprezentowane na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu 31 sierpnia 2016 r. Już po dniu jego sformułowania zostały przez MEN zaprezentowane pierwsze projekty aktów prawnych, które mają tę reformę wprowadzić w życie. Pokazały one, jak nieprzemyślane i niebezpieczne są to zamierzenia. Nasz stosunek do tych projektów oddaje stanowisko Komisji Edukacji Unii Metropolii Polskich z 30 września, które niniejszą uchwałą również chcemy poprzeć.

Stanowisko polskich samorządów¹
**w sprawie planowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej
zmian w systemie oświaty**

W związku z ogłoszeniem przez ministra edukacji narodowej planów dalszych zmian w oświacie, której prowadzenie jest zadaniem własnym gmin, powiatów i województw, organizacje reprezentujące polskie samorzady stwierdzają, że **nie konsultowano z nami planowanych zmian**. Dotąd nie przedstawiono nam żadnych projektów ustaw. Prace nad nimi, jeśli są prowadzone, odbywają się bez udziału naszych przedstawicieli. Brak propozycji regulacji prawnych w dniu rozpoczęcia nowego roku szkolnego stwarza poważne zagrożenie dla realności zapowiadanego harmonogramu ich wprowadzania.

1. Negatywnie opiniujemy potwierdzenie zapowiedzi likwidacji gimnazjów. Uważamy, że nie ma żadnych poważnych argumentów za tą zmianą. Nie przedstawiono żadnych analiz, raportów czy ekspertyz uzasadniających potrzebę likwidacji gimnazjów. Tymczasem **ocena jakości** nauki w polskich gimnazjach, prowadzona w skali międzynarodowej, jest **bardzo wysoka**. Badania w ramach Programu Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów, realizowane przez międzynarodowe konsorcjum nadzorowane przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD (największe międzynarodowe badanie umiejętności uczniów), **potwierdzają w ostatnich latach ogromny postęp w kształceniu uczniów w wieku gimnazjalnym**. Wyniki polskich 15-latków plasują ich w ścisłej czołówce uczniów w Europie i na świecie.

Także inne badania, przeprowadzone w latach 2008-13 w zakresie **bezpieczeństwa w gimnazjach**, z udziałem 31 tys. respondentów (21,5 tys. uczniów oraz 9,5 tys. rodziców), potwierdzają **dobrą sytuację** w tym zakresie.

Likwidacja gimnazjów (w formule tzw. „wygaszania”), spowoduje **zaprzepaszczenie wysiłku** organów prowadzących ten rodzaj szkół. Od ich utworzenia w 1999 r. samorzady wydały na ich funkcjonowanie (w cenach bieżących) **łącznie 130 miliardów złotych**, w tym **8 miliardów na inwestycje**. Ponadto także inne podmioty prowadzące gimnazja w całej Polsce (przede wszystkim organizacje obywatelskie i kościoły) wydatkowały na ten cel **kilkanaście miliardów zł**.

Wygaszanie gimnazjów spowoduje, tylko w pierwszych dwóch latach, dodatkowe koszty, szacowne w samorządach na kwotę **ponad 1 miliarda złotych**. Do tego należy doliczyć trudne do oszacowania koszty pośrednie likwidacji gimnazjów, które dotkną nie tylko samorzady.

Należy podkreślić, że **aż 3.100 gimnazjów samorządowych oraz ponad 200 prowadzonych przez inne podmioty to placówki samodzielne, skazane na wymazanie z edukacyjnej mapy Polski**. W planach MEN nie ma dla nich (w tym dla zatrudnionych w nich nauczycieli) żadnej realnej alternatywy.

Nieuniknionym skutkiem reformy systemu edukacji w zapowieranym kształcie będzie także zredukowanie wielu obecnych, małych szkół 6-klasowych do funkcji 4-klasowych szkół filialnych. Pociągnie to za sobą dodatkowe dowożenie dzieci, a w konsekwencji pogorszenie warunków nauczania i niezadowolenie rodziców.

---

¹ reprezentowanych ustawowo przez wszystkie organizacje, tworzące stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego: Unię Metropolii Polskich, Unię Miasteczek Polskich, Związek Gmin Wiejskich RP, Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich i Związek Województw RP.

2. Opinie formułowane w ramach debaty nad stanem polskiej oświaty formułują tezę, że młodzież kończąca naukę w szkołach średnich, **nie jest wystarczająco przygotowana** do podejmowania studiów i do sprostania wymogom oraz oczekiwaniom rynku pracy. Jeśli tak rzeczywiście jest, trzeba wskazać przyczyny takiego stanu rzeczy. **Nie jest on spowodowany strukturą szkolnictwa ani jakością pracy nauczycieli czy zaangażowania uczniów. Przyczyną jest nieodpowiedni program nauczania, zwłaszcza w szkołach średnich, w tym zawodowych, ustalany ogólnie przez resort edukacji.**

3. Podkreślamy, że w ostatnim czasie przeprowadzono już inne zmiany w polskiej oświacie, także bez konsultacji z samorządami a nawet wbrew naszym opiniom.

Pierwszą z nich było cofnięcie obowiązku szkolnego dla sześciolatków i przywrócenie go dla siedmiolatków, z możliwością podjęcia przez rodziców decyzji o wysłaniu dziecka do szkoły w wieku 6 lat. Nie jesteśmy przeciwni, by o tym decydowali rodzice. Wręcz odwrotnie, to środowiska samorządowe postulowały taką zmianę, zanim została ona wprowadzona. Jednakże, sposób przeprowadzenia tej zmiany spowodował w wielu miejscach brak miejsc w przedszkolach, a także **negatywne skutki finansowe dla gmin w wysokości 222,5 mln zł** (różnica między „utraconą” subwencją szkolną na ucznia a dotacją na przedszkolaka). Wprawdzie MEN zapowiada objęcie sześciolatków w przedszkolach częścią oświatową subwencji ogólnej, jednak w projekcie budżetu państwa na rok 2017 nie ma środków na ten cel.

4. **Nie akceptujemy** dokonanych ostatnio zmian w ustawie o systemie oświaty, które **uzależniają decyzje samorządów dotyczące sieci szkół od zgody kuratora**. Powoduje to w istocie przeniesienie decyzji na organ, który nie ponosi żadnej odpowiedzialności, w tym finansowej, za realizację zadań dotyczących prowadzenia szkół.

Uważamy, że zmiany w systemie oświaty wprowadzać należy z rozwagą, kierując się dobrem dzieci i młodzieży oraz troską o jakość nauczania. Powinny one wynikać z uzgodnień ze środowiskami rodziców, nauczycieli i samorządów terytorialnych, które w ostatecznym rozrachunku ponoszą odpowiedzialność za realizację zadań oświatowych w gminach, powiatach i województwach.

Warszawa, 31 sierpnia 2016 r.

Warszawa, 30 września 2016r.

opinia Komisji UMP ds. Edukacji
w sprawie planowanych przez resort edukacji narodowej zmian w systemie oświaty

Proponowana rewolucyjna zmiana ustroju szkolnego oparta jest na błędnej tezie, że polski system edukacji, a gimnazja w szczególności, jest niewydolny. Dostrzegając istniejące problemy i nie negując konieczności wprowadzenia zmian uwzględniających dotychczasowe doświadczenia, a także dostrzegając pozytywne propozycje rozwiązań w projektach przedstawionych przez MEN, kategorycznie stwierdzamy, że całościowa proponowana reforma przyniesie więcej szkód niż pożytku.

Naszym zdaniem, zmiany powinny mieć charakter ewolucyjny i być poprzedzone szeroką publiczną dyskusją, w wyniku której przyjęte rozwiązania uzyskają maksymalnie możliwą aprobatę. Dyskusja ta musi jednak dotyczyć realnie istniejących problemów, a nie toczyć się niejako obok nich, a wnioski z niej płynące powinny być opracowane i zaakceptowane przez wszystkich jej instytucjonalnych uczestników. Tak nie było podczas debat organizowanych przez MEN. Nierzetelność dyskusji, a więc i złe wykorzystanie czasu, jaki mieliśmy do dyspozycji, były prawdopodobnie przyczyną tego, że przedstawiona propozycja zawiera mnóstwo błędów i niedopowiedzeń, jest wewnętrznie niespójna i bez racjonalnego uzasadnienia niweczy dorobek ostatnich kilkunastu lat.

Najważniejsze wady tej propozycji są następujące:

- brak diagnozy uzasadniającej celowość wprowadzenia zmian w ustroju szkolnym;
- niemożliwe do zachowania terminy wdrożenia nowego ustroju szkolnego;
- brak czasu na przeprowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych dla uczniów i ich rodziców, dotyczących projektowanych zmian, oraz na konsultowanie projektu nowej sieci szkół;
- brak projektów aktów wykonawczych niezbędnych do przeprowadzenia zmian zaproponowanych w ww. projektach ustaw;
- brak projektu ustawy o finansowaniu oświaty faktycznie uniemożliwiający organom JST odniesienie się do poszczególnych zapisów projektu ustawy Prawo oświatowe;
- wyłączenie organu stanowiącego gminy z opracowania projektu uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego;
- obniżenie poziomu kształcenia, a w konsekwencji jakości pracy szkoły, będących wynikiem nasilonej migracji nauczycieli gimnazjów oraz realizacji przez nich zajęć edukacyjnych w kilku szkołach w okresie transformacji ustroju szkolnego;

- kumulacja uczniów z dwóch roczników szkolnych (z trzech roczników kalendarzowych) w roku szkolnym 2019/2020, co znacznie ograniczy możliwość podjęcia nauki przez uczniów w wybranych przez nich szkołach ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych;
- brak możliwości zagwarantowania odpowiedniej bazy mieszkaniowej uczniom podejmującym naukę poza miejscem zamieszkania ze względu na kumulację roczników w rekrutacji w roku szkolnym 2019/20 i dalszych (brak miejsc w bursach i internatach);
- ograniczenie możliwości zatrudniania młodych nauczycieli;
- niezagwarantowanie w projekcie budżetu państwa środków na pokrycie wydatków koniecznych do wdrożenia nowej struktury, w tym na realizację przez administrację samorządową zadań związanych z wdrożeniem proponowanej reformy.

Miasta zrzeszone w Unii Metropolii Polskich są przeciwnie wprowadzaniu zmian ustroju szkolnego w zakresie przedstawionym w projektach ustaw z dnia 16 września 2016r.: Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe oraz Prawo oświatowe.

Uznajemy jednocześnie, że debatę na temat polskiej oświaty należy kontynuować, a wynikające z niej rozwiązania wdrażać stopniowo, nie naruszając podstaw funkcjonującego systemu.

Z poważaniem

Iwona Waszkiewicz

Przewodnicząca Komisji UMP ds. Edukacji i Mediów
Zastępca Prezydenta Miasta Bydgoszczy